

محله ينجش و ايمنى پر تو

مجله سنجش و ایمنی پرتو، جلد ۸ شمارهٔ ٤، ویژهنامه پرتوهای یونساز، ۱۳۹۹، صفحه۱۲۹–۱٤۰ پنجمین کنفرانس ملی سنجش و ایمنی پرتوهای یونساز و غیریونساز (مهرماه ۱۳۹۷) تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۲/۰۱، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۷/۰۱

تخمین ضریب کیفیت و تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترون های گادولینیوم در نوترون درمانی با کمک دیدگاه میکرودوزیمتری

مسعود گلشنی*، علی اصغر مولوی و بهنام آزادگان

گروه فیزیک، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، خراسان رضوی، ایران. خراسان رضوی، سبزوار، دانشگاه حکیم سبزواری، گروه فیزیک، کدپستی: ۹٦۱۷۹۷٦٤٨٧ پستالکترونیکی: masudgol62@gmail.com

چکیدہ

در این مطالعه تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترونهای اوژه و تبدیل داخلی ناشی از واکنش جذب نوترون حرارتی در گادولینیوم در نوتروندرمانی با کمک توابع وزندهی بیولوژیک با دیدگاه میکرودوزیمتری تخمین زده شده است. با تغییر موقعیت گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA پارامترهای میکرودوزیمتری و توابع احتمال مربوط به انرژی خطی الکترونهای گادولینیوم در هدف، با کمک بسته DNA ابزار Geant4 و نرمافزار تحلیل نتایج ROOT محاسبه شده است. نتایج نشان میدهد اگرچه تغییرات تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترونهای گادولینیوم به توزیع متفاوت گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA کم است، اما دوز ذخیره شده الکترونهای گادولینیوم شدیداً به توزیع گادولینیوم به توزیع در موردی که گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA کم است، اما دوز ذخیره شده الکترونهای گادولینیوم شدیداً به توزیع گادولینیوم بستگی دارد. نوترون حرارتی در گادولینیوم در مرکز مولکول حاوی DNA توزیع شد، متوسط دوز ذخیره شده در مولکول حاوی DNA برای یک واکنش جذب نوترون حرارتی در گادولینیوم، ضریب کیفیت تابش و ضریب تأثیر بیولوژیکی با کمک توابع وزندهی بیولوژیک به ترتیب DNA برای یک واکنش جذب توترون حرارتی در گادولینیوم، ضریب کیفیت تابش و ضریب تأثیر بیولوژیکی با کمک توابع وزندهی بیولوژیک به ترتیب T، ۲٫۸۷ توترون حرارتی در ایدولینیوم، ضریب کیفیت تابش و ضریب تاثیر بیولوژیکی با کمک توابع وزندهی بیولوژیک به در یو واک داور توترون حرارتی در گادولینیوم محانی مولزیکی نسبی الکترونهای گادولینیوم در این مطالعه با استفاده از تابع وزن دهی بیولوژیک (۲٫۲۸) توتریاً معادل تأثیر بیولوژیکی نوترونهای درمانی است که تحت شرایط مشخص برای تعیین تابع وزندهی اندازه گیری شده بود. اگر اطلاعات توییاً معادل تأثیر بیولوژیکی نوترونهای درمانی است که تحت شرایط مشخص برای تعیین تابع وزندهی اندازه گیری شده بود. اگر اطلاعات دقیقی نسبت به توزیع مکانی گادولینیوم یا تابش کندهای الکترون اوژه در سلول داشته باشیم می توانیم تخمین بهتری برای تائیر بیولـوژیکی دقیقی نسبت به توزیع مکانی گادولینیوم یا تابش کنندهای الکترون اوژه در سلول داشته باشیم می توانیم تحمین بهتـری بـرای تأثیر بیولـوژیکی

کلیدواژگان: پارامترهای میکرودوزیمتری، الکترونهای اوژه، تأثیر بیولوژیکی نسبی، تابع وزن دهی بیولوژیک، مدل جنبشی میکرودوزیمتری.

۱. مقدمه

انرژی برانگیختگی گادولینیوم پس از جذب نوترون، حرارتی با تابش فوتون های پرانرژی با مجموع انرژی ۷۹۰۰ keV آزاد می شود. الکترون های تبدیل داخلی در رقابت با فوتون ها با مجموع انرژی ٤٦,٣ keV و پیامد آن الکترون های اوژه و اشعه گادولینیوم با دارا بودن سطح مقطع جذب نوترون حرارتی بالا (۲۵۵۰۰۰ بارن) در مقایسه با عنصر بور (۳۹۰۰ بارن) که عموماً در نوترون درمانی استفاده می شود، به عنوان عنصر جاذب نوترون در نوترون درمانی پیشنهاد شده است [۱، ۲]. عمده

ایکس به ترتیب با مجموع انرژی ٤,١٩ keV و ٤,١٩ keV در رقابت با یکدیگر آزاد خواهند شد [۳، ٤]. الکترونهای اوژه با انتقال انرژی خطی ۲ ۳۰۰ در مقایسه با انتقال انرژی خطی لیتیوم آزادشده در نوترون درمانی با بور با مقدار نانومتر، در درمان تومور با تابش از اهمیت بالایی برخوردار میباشند [۳]. به نظر میرسد در صورت نفوذ گادولینیوم به میباشند [۳]. به نظر میرسد در موارت مولکول حاوی DNA الکترونهای اوژه توانایی بالایی در شکست دوتایی زنجیرههای مولکول حاوی DNA و درنتیجه مرگ سلول داشته باشند0. مطالعات تجربی زیادی برای درک تأثیر بیولوژیکی نسبی^۲ ترکیبات آزادکننده الکترون اوژه بر روی سلولهای کشت شده شده است [۲–۱۰].

در زیست شناسی تابش، تأثیر بیولوژیکی نسبی به صورت نسبت دوز ذخیره شده دو تابش متفاوت که تأثیرات بیولوژیکی یکسانی تولید میکنند، بیان می شود. تأثیر بیولوژیکی نسبی پارامتر پیچیده ای است که به دوز تابش، نرخ دوز، نوع سیستم بیولوژیکی تحت تابش و غیره بستگی دارد [۱۱، ۱۲]. وقتی تأثیر بیولوژیکی دو تابش متفاوت تحت شرایط یکسان با یکدیگر مقایسه شود، به نظر می رسد که اختلاف تأثیر ساختار مسیر دو تابش به اختلاف در پارامترهای فیزیکی ساختار مسیر دو تابش بستگی داشته باشد [۱۳، ۱۲]. انتقال انرژی خطی پارامتری فیزیکی است که به طور متناوب برای هرچند در ابعاد زیر سلولی و مولکولی، به خصوص برای تابش الکترون های کم انرژی و پرتو ایکس که یک گستره از انتقال

خطی^۳ بیش از پیش اهمیت پیدا می کند [۱۵، ۱۳]. انـرژی خطی پارامتر میکرودوزیمتـری اسـت کـه برابـر بـا نسـبت انـرژی ذخیرهشده یک رویداد تابشی در یک هدف بـا حجـم کوچک (در ابعاد میکرومتر و کمتر) بـه متوسط و تـر حجـم مـوردنظر است [۱۳، ۱۷]. همین طور کمیت آماری انرژی ویژه^٤ برابر دوز ذخیرهشده رویدادهای تشعشعی در یک هدف کوچک تعریف می شـود کـه متوسط آن در بـین تمـام اهـداف، معـادل دوز ماکروسکوپی ذخیرهشده است [۱۳، ۱۷]. برخلاف انتقال انرژی تابش، اندازه گیری می شود. از ایـن رو روش میکرودوزیمتـری و استفاده از انرژی خطی به روشی استاندارد در به دست آوردن کیفیت تابش درمان با تابش و حفاظت در برابـر تـابش تبـدیل شده است [۱۸–۲۱].

بیهت و همکاران [۱۸] مدلی را برای به دست آوردن تأثیر بیولوژیکی نسبی از روی پارامترهای میکرودوزیمتری نوترون ارائه دادند که در ان یک تابع وزندهی بیولوژیک که بهصورت تجربی تعیین شده بود، استفاده میشود. انحا با تهیه دادههای توزیع انرژی خطی نوترون همزمان با دادههای کسر نجات سلولهای روده موش، رابطه تغییرات طیف پارامترهای میکرودوزیمتری را با تغییرات تأثیر بیولوژیکی نسبی سلولی به دست اوردند. با کمک این تابع وزندهی بیولوژیک، ما قادریم که پاسخ بیولوژیک سلولهای موردنظر را به توزیع انرژی خطی هر تابشی دیگری به دست آوریم. نیکیلیدیس و همکاران [۲۲] با روشی مشابه اما به جای استفاده فقط از نوترون، با داشتن دادههای آزمایشگاهی برای تابش های مختلف که قبلاً در متون علمی منتشر شده بود، تابع وزندهی بیولوژیک را به در متون علمی منتشر شده بود، تابع وزندهی بیولوژیک را به دست اوردند. انحا سپس از آن برای تخمین تأثیر بیولوژیکی را به دست اوردند. انحا سپس از آن برای محمین تاثیر بیولوژیکی را به

¹Linear energy transfer (LET)

²Relative biological effectiveness (RBE)

³Lineal energy ⁴Specific energy

روده در دوز Gy ۱۰ استفاده کردند. لینکول و همکاران [۲۳] با ترکیب تابع وزندهی، که از پروتونهای سریع به دست آورده بودند، به تابع قبلی برای نوترونهای سریع، گستره استفاده تابع وزندهی بیولوژیک را گسترش دادند که میتوان از آن برای تخمین تأثیر بیولوژیکی نسبی تابشهای فوتونهای پرانرژی، نوترونهای سریع و پروتونهای سریع استفاده کرد. به عنوان کاربرد این روش نویسندگان آرایهای با اندازه گیری پارامترهای میکرودوزیمتری در نوترون درمانی با بور و همین طور پروتون درمانی و استفاده از توابع وزندهی بیولوژیک که قبلاً در متون علمی به دست آمده بود، توانستند تأثیر بیولوژیکی برای دوز مشخصی از تابشهای موردنظر را برای سلولهای کشت شده خاص به دست آورند [۱۹، ۲۵، ۲۵].

هرچند یارامترهای میکرودوزیمتری در اهداف معادل بافت با قطری در حـد میکرومتـر انـدازهگیـری شـده اسـت، امـا در زیستشناسی تابش بیشتر علاقهمندیم که توزیع دوز تابش را در اهدافی قابل مقایسه با ساختارهای DNA (۲ تا ۳۰ نانومتر) اندازه گیری کنیم؛ اما از آنجایی که عدم قطعیت در اندازه گیری توزیع انرژی در چنین اندازه هایی بسیار بالاست [۲٦] استفاده از كدهاى مونتكارلو با قابليت شبيهسازى ساختار مسير تابش برای اندازه گیری دقیق دوز در چنین ابعادی ترجیح داده می شود. تابه حال کدهای مونتکارلو مختلفی با چنین قابلیتی برای ترابرد ذرات باردار و تمام ذرات ثانویه مربوط به آن تا انرژی های در حد الکترون ولت، گسترش داده شده است [۲۷-۳۰]. بسته DNA ابزار Geant4 با قابلیت شبیهسازی ساختار مسیر ذرات مختلف، بهطور گستردهای در کاربردهای زیستشناسی تابش به کار رفته است [۳۱–۳۳]. ابزار Geant4 یک کد منبع باز و رایگان با رابط برنامهنویسیاشی گرا است که قابلیت انتخاب و ترکیب مدل های مختلف فیزیکی با هندسه های گوناگون و پیچیده را برای محاسبات میکرودوزیمتری فراهم میکند [۳٤].

هدف ما در این مقاله برآورد تاثیر بیولوژیکی الکترونهای تبدیل داخلی و اوژه آزادشده در واکنش جذب نوترون حرارتی با گادولینیوم در نوترون درمانی برای اولین بار با استفاده از توابع وزندهی بیولوژیک [۱۸، ۲۱] است. در این مطالعه بهمنظور استفاده از این توابع برای تابش داخلی الکترون بهجای تابش های خارجی که قبلاً استفاده شده است، فرض می شود که گادولینیوم به طور یکنواخت در سلول توزیع شده و از طرفی بتواند در مجاورت مولکول حاوی DNA قرار بگیرد. در این شرایط توابع احتمال فراوانی و دوز انرژی خطی طیف الکترونهای گادولینیوم در هدفی قابل مقایسه با مولکول حاوی می شود. با کمک این توابع احتمال، تأثیر بیولوژیکی نسبی و می شود. با کمک این توابع احتمال، تأثیر بیولوژیکی نسبی و ضریب کیفیت الکترونهای گادولینیوم برآورد می شود.

۲. مواد و روشها

۱.۲. پارامترهای میکرودوزیمتری

هدف میکرودوزیمتری که در ان توزیع احتمال انرژی ذخیره شده هر رویداد تشعشعی در اهدافی در ابعاد سلولی و زیرسلولی محاسبه می شود، ارزیابی کیفیت تابش های مختلف و اثرات آن ها در زمینه حفاظت در برابر تابش و درمان با تابش است [۱۷]. تئوری میکرودوزیمتری به طور مفصل در متون علمی آمده است که خلاصهای از آن در این مطالعه آورده شده است [۲۰، ۱۷]. کمیت ع برابر کل انرژی ذخیره شده توسط یک رویداد تشعشعی شامل ذره اولیه و تمام ذرات ثانویه مربوط به آن در هدف موردنظر تعریف می شود. از آن جایی که با ترابرد ذرات یونیزان هر ذره با احتمال متفاوتی انرژی خود را در هدف ذخیره می کند، این کمیت یک کمیت تصادفی است. انرژی خطی $\overline{I}/\overline{3} = \overline{Y}$ به صورت حاصل تقسیم انرژی ذخیره شده هر رویداد تشعشعی در هدف به متوسط طول وتر هدف موردنظر تعریف می شود. این کمیت معادل تصادفی

کمیت غیر تصادفی انتقال انرژی خطی است. به عنوان مثال متوسط طول وتر در یک استوانه برای تابش های با توزیع یکنواخت در اطراف هدف با شعاع r و ارتفاع 2r برابر 4r/3 محاسبه می شود. رخداد رویدادهای تصادفی انرژی خطی در هدف موردنظر با توزیع احتمال فراوانی (f(y) بیان می شود. متوسط فراوانی انرژی خطی که یک کمیت غیر تصادفی است به صورت زیر تعریف می شود:

$$y_F = \int_0^\infty y \cdot f(y) dy / \int_0^\infty f(y) dy \tag{1}$$

توزیع احتمال دوز (d(y)، کسری از دوز ذخیره شده کلی در هدف در حدفاصل y و y+dy را بیان می کند و به صورت زیر تعریف می شود:

$$d(y) = y f(y) / y_F \tag{(7)}$$

هرچند برخلاف انتقال انرژی خطی، انرژی خطی به ابعاد هدف موردنظر بستگی دارد [18]، اما متوسط انرژی خطی روی توزیع احتمال دوز، y_D را می توان معادل انتقال انرژی خطی در ترابرد ذرات در نظر گرفت [18]. بنا به تعریف، توابع احتمال فراوانی و دوز انرژی خطی به مقدار واحد نرمالیزه می شوند. برای نمایش بهتر توابع احتمال در مقادیر کم انرژی خطی، توابع احتمال در نمودارهای نیمه لگاریتمی انرژی خطی، پ، ارائه شدهاند. ازاین و محور عمودی یا توابع احتمال در انرژی خطی و ضرب شده تا مساحت زیر نمودارهای احتمال، واحد بماند.

۲,۲ پارامترهای شبیهسازی

ما در این مطالعه از بسته DNA موجود در ابزار Geant4 نسخه شماره ۱۰,۱ برای شبیهسازی ساختار مسیر الکترونها در ابعاد نانومتر استفاده کردهایم [۲۹]. بسته DNA موجود در این ابزار با توانایی شبیهسازی ترابرد ذرات یونیزان براساس سطح مقطعهای برهمکنش با آب، ما را قادر به بررسی اثرات

بیولوژیکی تابش در مقیاس های سلولی و مولکول حاوی DNA می کند [۲۹]. این بسته با دارا بودن فرایندهای فیزیکی بهبود داده شده برای برهم کنش های الکترون در آب، ساختار مسیر الکترون را در آب تا انرژی های در حد چندین الکترون ولت، شبیه سازی می کند. هرچند به دلیل نبود داده های آزمایشگاهی سطح مقاطع برهم کنش در آب برای انرژی های پایین، نتایج با عدم قطعیت همراه است [۲۹].

با توجه به برد الكترون هاى اوژه كه قابل مقايسه با ابعاد ساختار DNA است، بخشی از ساختارهای حاوی DNA به شکل استوانه متقارن با شعاع ۳ نانومتر، بهعنوان هدف شبیهسازی شده است [۳۵]. چگالی مولکول حاوی DNA در حالت غیر محلول، ⁸ kg/m و متوسط چگالی هسته سلول در نظرگرفته شده است [۳٦]. طیف محاسبه شده kg/m^3 الکترون های تبدیل داخلی و اوژه ناشی از یک واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم [۳]، بهعنوان چشمه به ترتیب در مرکز، روی سطح و کمی دورتر از سطح مولکول حاوی DNA توزیع شدهاند. برای موردی که الکترون روی سطح و در مجاورت سطح توزيع شده است بر مبناي تئوري توزيع طول وتر ارائه شده توسط کلر [۳۷] متوسط طول وتر برابر شعاع استوانه و در موردی که الکترون در مرکز استوانه قرار دارد نیز متوسط طول وتر عيناً همان شعاع استوانه است. بـهمنظـور كـم شدن خطا (همه نتایج با خطای زیر ۱ درصد محاسبه شده است)، تعداد ⁶ 2×10 چشمه الکترون بهصورت تصادفی در مناطق موردنظر تولید می شود. با محاسبه انرژی ذخیره شده هـر رویـداد تشعشـعی در هـدف و اسـتفاده از هیسـتوگرام بـرای شمارش تعداد رویدادها با ذخیره انـرژی مشـخص، تـابع (f(y تعیین می شود. در این مطالعه برای انجام محاسبات مربوط به توابع احتمال و محاسبه تـأثير بيولـوژيكي نسبي از نـرمافـزار

محاسباتی تحلیل نتایج ROOT با رابط برنامهنویسی ++C استفاده شده است [۳۸].

۳,۲. تخمین تأثیر بیولوژیکی نسبی با استفاده از تابع وزندهی بیولوژیک

درزمینه حفاظت در برابر تابش، ضریب کیفیت تابش که معادل تأثیر بیولوژیکی نسبی تابش برای اثراتی چون جهش و اختلالات ژنتیکی در دوز کم است، به صورت تابعی از انرژی خطی پیشنهاد شده است [۱۱، ۲۱]. در این پیشنهاد ضریب کیفیت تابش بر اساس انرژی خطی به جای انتقال انرژی خطی تا مقدار ۲ / ۱۹۰ افزایش پیدا کرده و سپس به دلیل اثر اشباع آسیب کشنده در سلول، کاهش پیدا می کند (شکل ۱).

شکل ۱. نمودارهای توابع وزندهی بیولوژیک برای اثرات تصادفی تابش [۲۱] و اثرات حاد سلولهای روده موش [۱۸].

تغییرات ضریب کیفیت تابش بر مبنای انرژی خطی توسط تابع ریاضی زیر تخمین زده شده است [۳۹].

$$Q(y) = 0.3y[1 + (y/137)^5]^{-0.4}$$
^(*)

متوسط ضریب کیفیت تابش با استفاده از توزیع احتمال دوز انرژی خطی تابش و با انتگرال زیر حاصل می شود [۲۱].

$$Q_{ave} = \int_{0}^{\infty} Q(y)d(y)dy$$
 (£)

بر اساس همین روش پیهت و همکاران [۱۸] تابع وزن دهی بیولوژیک (r(y) را برای ارتباط بین توزیع انرژی خطی تابش

نوترون و تأثیر بیولوژیکی نسبی آن به دست اوردند. در مطالعه آنها تأثیر بیولوژیکی نسبی بهصورت زیر تعریف میشود:

$$RBE = \int_{0}^{\infty} r(y)d(y)dy \qquad (\circ)$$

آنها تأثیر بیولوژیکی نسبی پرتو نوترون برای مشاهده اثرات حاد سلولهای روده موش را همزمان با توزیع احتمال دوز انرژی خطی اندازه گیری کردند. تابع (γ) با عکس عمل کانولوشن و با یک فرایند تکرار از روی انتگرال بالا تعیین میشود [۸۸]. تابع (γ) شاخص مناسبی برای تخمین تأثیر بیولوژیکی نسبی یک تابش ناشناخته از روی توزیع انرژی خطی تابش تحت شرایط بیولوژیکی خاص است [۲۲–۲۵]. این تابع در انرژی خطی μ/keV م0 به حداکثر مقدار خود میرسد و پس از آن اثر اشباع آسیب کشنده ظاهر شده که منجر به کاهش تأثیر بیولوژیکی نسبی میشود. شکل ۱ تابع منجر به کاهش تأثیر بیولوژیکی نسبی میشود. شکل ۱ تابع

اگر فرض شود مقدار انرژی خطی تابش خارجی مستقل از ابعاد دامنه و برای هر دامنهای ثابت باشد [۲۰]، آنگاه می توان توزیع انرژی خطی الکترون های گادولینیوم در دامنهای قابل مقایسه با ابعاد مولکول حاوی DNA را به جای توزیع انرژی خطی تابش خارجی در دامنه های بزرگ تر که به طور مرسوم در مدل میکرودوزیمتری استفاده می شود، در نظر گرفت. برای اینکه بتوانیم در تابع وزن دهی بیولوژیک از توزیع

انرژی خطی الکترون های گادولینیوم به جای توزیع انرژی خطی انرژی خطی الکترون های گادولینیوم به جای توزیع انرژی خطی تابش خارجی استفاده کنیم باید فرض شود که گادولینیوم بتواند در مجاورت مولکول حاوی DNA قرار بگیرد [20] و از طرفی به طور یکنواخت در کل سلول توزیع شود. در این شرایط با تقریب مناسبی نسبت دوز جذب شده در ساختارهای مرایط با تقریب مناسبی نسبت دوز جذب شده در کل سلول برای الکترون های گادولینیوم معادل همین نسبت برای تابش های خارجی خواهد شد. ازاین رو تمام آسیب های کشنده ای که از گادولینیوم با توزیع متفاوت گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA، (هدف استوانهای شبیهسازی شده) را در مقیاس لگاریتمی نشان میدهد. دو قله در توابع احتمال فراوانی و دوز انرژی خطی به ترتیب برای الکترونهای اوژه باانرژی ۹۰ eV و ۲۰۰ eV است که با احتمال بالایی پس از واکنش جذب

نـــــوترون حرارتــــــي آزاد مـــــــيشــــوند.

برخورد تابش های خارجی با مولکول حاوی DNA ایجاد می شوند، تماماً توسط تابش الکترون های گادولینیوم در محل واکنش با مولکول حاوی DNA قابل ایجاد است.

۳. نتايج

شکل ۲ توزیع احتمال فراوانـی انـرژی خطـی (yf(y و توزیـع احتمال دوز انرژی خطی (yd(y برای طیف الکترونهای تبدیل داخلـی و اوژه ناشـی از واکـنش جـذب نـوترون حرارتـی و

شکل ۲. توزیع احتمال فراوانی yf(y) (الف) و توزیع احتمال دوز انرژی خطی yd(y) (ب) برای طیف الکترونهای آزادشده از واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم درصورتیکه گادولینیوم در مرکز، روی سطح و در مجاورت مولکول حاوی DNA توزیع شده باشد.

شکل ۳. توابع وزن دهی بیولوژیک (r(y و Q(y) [۱۰، ۲۱]، توزیع احتمال دوز انرژی خطی الکترونهای گادولینیوم و ضرب آنها، همان تابع داخل انتگرالهای معادلات ۴ و ۵، برای موردی که گادولینیوم در مرکز مولکول حاوی DNA قرار دارد.

در موردی که گادولینیوم در مرکز مولکول حاوی DNA توزیع شد احتمال توزیع دوز در مقادیر نزدیک به متوسط انرژی خطی با مقدار keV/µ افزایش یافت؛ اما در مواردی که گادولینیوم درروی سطح و خراج از سطح مولکول حراوی DNA توزیع شد، توزیع دوز در مولکول حاوی DNA در بین گستره وسیعی از انرژی خطی توزیع شد. بـرای محاسـبه تـأثیر بيولوژيكي نسبى تابش با كمك توابع وزن دهى بيولوژيك لازم است که انتگرالهای معادلات ٤ و ٥ حـل شـوند. در شـکل ۳ توابع وزن دهی بیولوژیک [۱۸، ۲۱]، توزیع احتمال دوز انرژی خطى الكترون هاى گادولينيوم و ضرب آن ها كه همان تابع انتگرال است، برای موردی که در مرکز مولکول توزیع شده، رسم شدهاند. در جدول ۱ نتایج محاسبات میکرودوزیمتـری و تخمين تأثير بيولوژيكي نسبي الكترونهاي تبديل داخلي و اوژه آزادشده در واکنش نوترون بـا گـادولینیوم در مولکـول حـاوی DNA گرداوری شده است. از تابع وزن دهمی بیولوژیک ارائەشدە در ICRU 40 [۲۱] براى تخمىن تأثير بيولىوژىكى

الکترون های گادولینیوم برای مشاهده اثرات تصادفی نظیر سرطان و از تابع وزن دهی بیولوژیک ارائه شده توسط پیهت و همکاران [۱۸] برای تخمین تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترون های گادولینیوم برای مشاهده اثرات حاد سلول های روده موش استفاده شده است. نتایج مطالعه حاضر با نتایج محاسبات چرولو و همکاران [۳۵] که با کمک ابزار Penelope به دست آمده، مقایسه شده است. متوسط بهره الکترون تولید شده در یک واکنش جذب نوترون حرارتی در گادولینیوم ۲۲,۵ محاسبه شده است [۳] که این مقدار باید در متوسط انرژی ذخیره شده در یک واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم حاصل شود. یک واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم حاصل شود. یک واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم حاصل شود. یک واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم حاصل شود. متوسط دوز بیولوژیکی محاسبه شده در ستون آخر از ضرب متوسط انرژی ذخیره شده در هدف برای یک واکنش جذب متوسط انرژی ذخیره شده در هدف برای یک واکنش جذب متوسط انرژی ذخیره شده در هدف برای یک واکنش جذب متوسط انرژی ذخیره شده در هدف برای یک واکنش جذب

جدول ۱. نتایج محاسبات میکرودوزیمتری و تخمین تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترونهای گادولینیوم با کمک توابع وزنی بیولوژیک مختلف با توجه به توزیع متفاوت گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA

دوز بیولوژیکی در DNA برای یک واکنش جذب نوترون (KGy.Eq)	RBE بر طبق روش پیهت و همکاران [۱۸]	RBE مربوط به اثرات تصادفی تابش بر طبق روش ICRU 40		متوسط انرژی خطی ۷ (keV/µm)	متوسط انرژی خطی <i>Y</i> F (keV/µm)	متوسط انرژی ذخیرهشده در DNA برای یک واکنش جذب نوترون (eV)		متوسط انرژی ذخیرهشده در DNA برای یک الکترون چشمه (eV)		موقعيت گادولينيوم
		چرولو [۳۵]	مطالعه حاضر			چرولو [۳۵]	مطالعه حاضر	چرولو [۳۵]	مطالعه حاضر	
۲۲۷,۸	۲,۶۸	17,07	1.,01	۳۵,۳۵ <u>+</u> ۰,۰۱۵	۲۳,۶ <u>+</u> ۰,۰۱۳	۳۸۰,۶	¥79,1	V0,19	۷۵,۸۲	مرکز DNA
٧۶,٣	۲,۲۳	۵,۹۷	۸,۷۴	۲۹,۶۸ <u>±</u> ۰,۰۲۲	14,77 <u>+</u> •,•14	۲۰۵,۳	1V1,0 T	4.,0	30,07	روی سطح DNA
¥9.,¥	۲,۱۳	1,49	۸,۴۲	۲۸,۸۸±۰,۰۳۵	۱۰,۷۷ <u>+</u> ۰,۰۱۸	۵۸,۱۷	۶۸,۷۳	11,88	17,7٣	فاصله ۱ نانومتری خارج سطح DNA

۴. بحث

با توجه به تعداد بالا و برد کم الکترون، اوژه، در گستره چند تا چند ده نانومتر، دوز بالایی در نزدیکی محل واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم، قابلمقایسه با ابعاد مولکول حاوی DNA، ذخیره خواهد شد. با توجه به شکل ۲ در موردی که گادولینیوم در مرکز مولکول حاوی DNA قـرار دارد دوز بالا ناشی از الکترونهای اوژه باعث افزایش احتمال توزیع دوز در اطراف انرژی خطی متوسط keV/μ ۳۵ شده است؛ اما در موردی که گادولینیوم به فاصله یک نانومتری خارج از سطح مولکول حاوی DNA قرار دارد، انرژی ذخیرهشده الکترونهای اوژه در هدف کاهش چشـمگیری پیـدا می کند که به دنبال ان توزیع احتمال فراوانی و دوز انرژی خطی به سمت مقادیر انرژی خطی کم، پهنتر میشود. به همین دلیل در موردی که گادولینیوم در مرکز مولکول حاوی DNA قرار دارد، متوسط انرژی ذخیره شده در مولکول، ناشمی DNA از یک واکنش جـذب نـوترون حرارتـی و گـادولینیوم، برابـر ٤٢٦,١ الکترونولت است که بیش از ٦ برابر موردی است که گادولینیوم در فاصله یک نـانومتری از سـطح مولکـول حـاوی DNA قرار دارد (جدول ۱). این ذخیره انرژی معادل ³ ۲,۵۱ *eV/ nm* در یک کره با شعاع ۳,٤۲ نـانومتر (بـا حجـم برابر با هدف استوانهای در این مطالعه) یـا معـادل دوزی برابـر ۸۵ kGy در هدف است. به نظر می رسد که این دوز تابش الكترونهاي گادولينيوم براي شكست دوتايي زنجيره هاي مولكول حاوى DNA، بهاندازه كافي بزرگ است [١٠]. بهعنوان مقایسه دوز ماکروسکیی ذخیرهشده در درمان با

تابش های خارجی مرسوم چیزی حدود Gy ۷۰ در طول چندین هفته است. در مطالعهای جداگانه با محاسبات تحلیلی، انرژی ذخیره شده توسط الکترون های اوژه ناشی از واپاشی ید-۱۲۵ در هدفی به شعاع ۳ نانومتر، ³ eV/nm ۳ محاسبه شد [7].

برخلاف مطالعه چرولو و همکاران [۳۵] در این مطالعه تأثير بيولوژيكي نسبي الكترونها بـراي حـالتي كـه گـادولينيوم خارج از سطح مولکول حاوی DNA قرار دارد نسبت به شرایطی کے گادولینیوم در مرکز مولکول است، کے اہش چشم گیری پیدا نکرده است. این تفاوت در محاسبه ناشی از تفاوت شبیهسازی ترابرد الکترون ها در دو کـد مورداستفاده است. در ابزار Penelope مورداستفاده در مطالعه چرولو و همكاران [٣٥] ترابرد الكترونها تا حداقل انرژي ١٠٠ الكترون-ولت شبیهسازی و سیس انرژی الکترون در همان نقطه ذخیره می شود. ابزار Geant4 با کمک مدل های فیزیکی بهبود دادهشده برای ترابرد الکترون، ساختار مسیر الکترون، ای اولیه و ثانویه را تا حداقل انرژی چنـد الکتـرونولـت بـهطـور جداگانه شبیهسازی میکند. پراکندگیهای متوالی و مسیر پرپیچ خم الکترون در انرژیهای پایین در این ابزار، باعث تفاوت در نتایج برد و ذخیره انرژی الکترون با ابزار Penelope می شود. در ابزار Geant4، در موردی کـه گـادولینیوم خـارج از سـطح مولكول حاوى DNA توزيع شده، احتمال ورود الكترون، اي کم انرژی اوژه و دلتا به داخل مولکول حاوی DNA وجود

دارد که این خود باعث افزایش انرژی خطی و درنتیجه افزایش مقدار RBE نسبت به ابزار Penelope می شود

تأثیر بیولوژیکی نسبی تابش الکترونهای گادولینیوم برای مشاهده اثرات تصادفی نظیر خطر سرطان (ضریب کیفیت تابش) برای شرایطی که گادولینیوم در مرکز مولکول حاوی DNA قرار دارد بر اساس روش ارائه شده در گزارش ٤ URU قرار دارد بر اساس روش ارائه شده در گزارش ٤ است که ترکیبات آزادکننده الکترون اوژه درصورتی که به است که ترکیبات آزادکننده الکترون اوژه درصورتی که به مولکول حاوی DNA متصل شوند از تابش ذرات آلفا با انرژی مولکول حاوی ANA متصل شوند از تابش ذرات آلفا با انرژی مریب وزن دهی تابش برای فقط الکترونهای اوژه توسط کارگروه پزشکی هستهای انجمن فیزیکدانان امریکا، معادل ضریب وزن دهی تابش ذرات آلفا، ۲۰ پیشنهاد شده است تابش با انرژی خاص پیشنهاد نشده است، از ضریب کیفیت تابش استفاده می شود [۱۱].

هرچند تأثیر بیولوژیکی نسبی محاسبه شده برای سه حالت مختلف توزیع گادولینیوم، تفاوت چندانی با هم ندارند اما دوز بیولوژیکی ذخیره شده در هدف برای یک واکنش جذب نوترون حرارتی و گادولینیوم در سه حالت مختلف، اختلاف قابل ملاحظهای با یکدیگر دارند (جدول ۱). این اختلاف دوز را می توان عمدتاً ناشی از اختلاف انرژی ذخیره شده الکترون های گادولینیوم در هدف، برای سه حالت مختلف الکترون های گادولینیوم در هدف، برای سه حالت مختلف توزیع گادولینیوم تفسیر کرد. با توجه به نتایج جدول ۱، تأثیر واکنش جذب نوترون حرارتی در گادولینیوم با کمک تابع وزن واکنش جذب نوترون حرارتی در گادولینیوم با کمک تابع وزن مولکول حاوی ADA قرار دارد، ۲٫۳۸ تخمین زده شده است. این مقدار تأثیر بیولوژیکی در تابع وزن دهی بیولوژیک معادل

طریق واکنش دوترون های با انرژی MeV ۱۰ با هدفی از جنس بریلیوم است.

با توجه به مشکلات اندازه گیری دوز الکترون های اوژه در تابش داخلي، تابه حال تأثير بيولو ژيكي الكترون هاي اوژه بهدرستی اندازه گیری نشده است. ایـن در حـالی اسـت کـه در اغلب موارد دوز الكترون، اي اوژه با محاسبات تحليلي و مونت کارلو تخمین زده شده است. یاسوی و همکاران [٤١] با محاسبه دوز موردنیاز برای نجات ۱۰ درصد از سلول های U87 تحت تابش پرتوی از نوترون در مقایسه با تابش گاما به این نتیجه رسیدند که تأثیر بیولوژیکی نسبی برای سلول های بارگذاری شده با ترکیب حاوی گادولینیوم (Magnevist) با مقداری برابر ۲٫۷، دو برابر زمانی است که سلول ها بدون تركيب حاوى گادولينيوم مىباشىند. أنهما ايمن افزايش تمأثير بیولوژیکی نسبی نوترونها را ناشی از تابش الکترونهای اوژه آزادشده از واکنش جذب نوترون حرارتی و در مجاورت مولكول حاوى DNA، دانستند. تأثير بيولوژيكي نسبي تركيبات تابش کننده الکترون اوژه نظیرید-۱۲۵ و یـد-۱۲۳ بـا محاسبه دوز کشنده _{D37} روی سلولهای کشت شده V79، به ترتیب ۸ و ۷ اندازه گیری شد [۲، ۷]. در مطالعات جداگانه ای تأثیر بیولوژیکی نسبی ترکیب حاوی ید ۱۲۵ در بیضه موش در مقایسه با اشعه ایکس، ۸٫۷ و ۷٫۹ اندازه گیری شـد [۸، ۹]؛ امـا در مواردی که ترکیب حاوی ید وارد هسته سلول نشده و در سيتوپلاسم تەنشىن شود، تأثير بيولوژيكى نسبى معادل يــک در نظر گرفته می شود [۸].

باید به این نکته توجه شود که مدل استفاده شده در این مطالعه برای تخمین تأثیر بیولوژیکی الکترون های اوژه در اصل برای محاسبه تأثیر بیولوژیکی نسبی تابش نوترون، پروتون و ذرات سنگین تحت شرایط بیولوژیکی خاص، گسترش داده شدهاند. تابش های با انتقال انرژی خطی بالا نظیر پروتون و ذرات سنگین به نسبت تعداد برخوردهای انجام شده با مولکول

خطی الکترون های گادولینیوم در هدف، با کمک بسته DNA ابزار Geant4 و نرمافزار ROOT محاسبه شده است. با فرض نفوذ گادولینیوم به داخل سلول ها و توزیع یکنواخت ان در سلول، می توان از توزیع انرژی خطی الکترون های گادولینیم در مولکول حاوی DNA بهجای توزیع انرژی خطی تـابش.هـای خارجی در ابعادی با قطر میکرومتر، در تابع وزن دهمی بیولوژیک استفاده کرد. مقدار محاسبه شده ضریب کیفیت و تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترونهای گادولینیوم درصورتی کـه در مرکز مولکول حاوی DNA توزیع شده باشند با استفاده از توابع وزن دهی بیولوژیک به ترتیب ۱۰٫۵۲ و ۲٫٦۸ است. نتایج نشان مىدهد اگرچه تغييرات تأثير بيولوژيكى الكترون هاى گادولینیوم به توزیع متفاوت گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA کم است اما مقدار انرژی ذخیره شده الکترون های گادولینیوم در مولکول DNA شدیداً به توزیع گادولینیوم بستگی دارد. قابل توجه است که نتایج محاسبات تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترون،های گادولینیوم در ایـن مطالعـه، چـه برای تأثیرات تصادفی تابش نظیر خطر سرطان و چـه بـرای مرگ کسری از سلول های خاص، فقط با فرض توزیع يكنواخت گادولينيوم در سلولها معتبر هستند. تأثير بيولوژيكي نسبی الکترونهای گادولینیوم و یا در حالت کلی الکترونهای اوژه شدیداً به توزیع مکانی گادولینیوم یا تابش کننده الکترون اوژه در سلول بستگی دارد که در مـدل اسـتفاده شـده در ایـن مطالعه، پیش بینی نشده است. اگر اطلاعات دقیقی در مورد توزيع مكانى گادولينيوم نسبت به سلول بـهويـژه هسـته داشـته باشم، با مقایسه با نتایج به دست آمده در این مطالعه، می توان به نتایج بهتری برای تخمین تأثیر بیولوژیکی الکترون های گادولینیوم یا در حالت کلی الکترون های اوژه برسیم.

حاوی DNA، انرژی بالایی را در سلول ذخیرہ می کنند درحالی که کل انرژی ذخیرهشده الکترونها در سلول برای یک واكنش جذب نوترون حرارتي در مجاورت مولكول حاوى DNA بهمراتب کمتر از این مقدار خواهد بود. هرچند در ایـن مطالعه با در نظر گرفتن توزیـع یکنواخـت گـادولینیوم در کـل سلول فرض شد نسبت توزیع دوز الکترونهای گادولینیوم در مولکولهای حاوی DNA به توزیع دوز در کل سلول تقریباً معادل همین نسبت برای تابش های خارجی خواهد بود اما مطالعات زيادي بهمنظور ارزيابي تأثير بيولوژيكي نسبى تـابش کننده های الکترون اوژه نشان داده شده است که بعضی از تركيبات حاوى يـد-١٢٥ و يـد-١٢٣ نظير (IdUrd) توانايي بالايي در نفوذ به هسته و اتصال كووالانسي با مولكول حاوي DNA دارند [٦–٩]. به همین دلیل در این شـرایط نسـبت دوز ذخیرهشده در مولکولهای حاوی DNA به دوز ذخیرهشده در كل سلول افزايش مى يابد كه اين باعث افزايش آسيب كشنده نسبت به دوز ذخیرهشده ماکروسکپی و درنتیجه باعث افـزایش تأثير بيولوژيكي نسبي خواهـد شـد. بـه نظـر مـيرسـد توزيـع متفاوت الکترون های اوژه در سلول همان دلیلی است که باعث تفاوت تأثير بيولوژيكي نسبي الكترونهاي اوژه انـدازه گيـري شده در مطالعات تجربی نسبت به مقادیر محاسبه شده در این مطالعه با فرض توزيع يكنواخت الكترونهاي اوژه، شده است.

۵. نتیجهگیری

در این مطالعه تأثیر بیولوژیکی نسبی الکترونهای اوژه و تبدیل داخلی ناشی از واکنش جذب نوترون حرارتی با گادولینیوم با کمک توابع وزن دهی بیولوژیک با دیدگاه میکرودوزیمتری تخمین زده شده است. با توجه به موقعیت گادولینیوم نسبت به مولکول حاوی DNA، توابع احتمال فراوانی و دوز انرژی

- Shih, J. L. A., & Brugger, R. M. (1992). Gadolinium as a neutron capture therapy agent. Medical physics, 19(3), 733-744.
- [2] Miller Jr, G. A., Hertel, N. E., Wehring, B. W., & Horton, J. L. (1993). Gadolinium neutron capture therapy. Nuclear technology,103(3), 320-331.
- [3] Goorley, T., & Nikjoo, H. (2000). Electron and photon spectra for three gadolinium-based cancer therapy approaches. Radiation research, 154(5), 556-563.
- [4] Stepanek, J. (2003). Emission spectra of Gadolinium-158.Medical physics, 30(1), 41-43.
- [5] Martin, R. F., D'Cunha, G., Pardee, M., & Allen, B. J. (1988). Induction of double-strand breaks following neutron capture by DNA-bound 157Gd. International Journal of Radiation Biology,54(2), 205-208.
- [6] Kassis, A. I., Fayad, F., Kinsey, B. M., Sastry, K. S. R., Taube, R. A., & Adelstein, S. J. (1987). Radiotoxicity of 125I in mammalian cells. Radiation research, 111(2), 305-318.
- [7] akrigiorgos, G. M., Kassis, A. I., Baranowska-Kortylewicz, J., McElvany, K. D., Welch, M. J., Sastry, K. S. R., & Adelstein, S. J. (1989). Radiotoxicity of in V79 Cells: A Comparison with.Radiation research, 118(3), 532-544.
- [8] Narra, V. R., Howell, R. W., Harapanhalli, R. S., Sastry, K. S., & Rao, D. V. (1992). Radiotoxicity of some iodine-123, iodine-125 and iodine-131-labeled compounds in mouse testes: implications for radiopharmaceutical design. Journal of Nuclear Medicine,33(12), 2196-2201..
- [9] Rao, D., Howell, R., Narra, V., Govelitz, G., & Sastry, K. R. (1989). In-vivo radiotoxicity of DNAincorporated 125I compared with that of densely ionising alpha-particles. The lancet,334(8664), 650-653.
- [10] Humm, J. L., Howell, R. W., & Rao, D. V. (1994). Dosimetry of Auger-electron-emitting radionuclides: Report No. 3 of AAPM Nuclear Medicine Task Group No. 6. Medical Physics, 21(12), 1901-1915.
- [11] Valentin, J. (2003). Relative biological effectiveness (RBE), quality factor (Q), and radiation weighting factor (wR): ICRP Publication 92. Annals of the ICRP, 33(4), 1-121.

[12] K. Weyrather, S. Ritter, M. Scholz, G. Kraft, W. (1999). RBE for carbon track-segment irradiation in cell lines of differing repair capacity. International journal of radiation biology, 75(11), 1357-1364.

۶. مراجع

- [13] Goodhead, D. T., & Nikjoo, H. (1989). Track structure analysis of ultrasoft X-rays compared to high-and low-LET radiations.International Journal of Radiation Biology, 55(4), 513-529.
- [14] Lindborg, L., Hultqvist, M., Tedgren, Å. C., & Nikjoo, H. (2013). Lineal energy and radiation quality in radiation therapy: model calculations and comparison with experiment. Physics in Medicine & Biology, 58(10), 3089.
- [15] Lindborg, L., & Nikjoo, H. (2011). Microdosimetry and radiation quality determinations in radiation protection and radiation therapy. Radiation protection dosimetry, 143(2-4), 402-408.
- [16] CRU, M. (1983). Report 36. International Commission on Radiation Units and Measurements, Bethesda, MD.
- [17] Zaider, M., Rossi, B. H. H., & Zaider, M. (1996). Microdosimetry and its Applications. John Libbey..
- [18] Pihet, P., Menzel, H. G., Schmidt, R., Beauduin, M., & Wambersie, A. (1990). Biological weighting function for RBE specification of neutron therapy beams. Intercomparison of 9 European centres. Radiation Protection Dosimetry, 31(1-4), 437-442.
- [19] De Nardo, L., Moro, D., Colautti, P., Conte, V., Tornielli, G., & Cuttone, G. (2004). Microdosimetric investigation at the therapeutic proton beam facility of CATANA. Radiation protection dosimetry, 110(1-4), 681-686.
- [20] Kase, Y., Kanai, T., Matsumoto, Y., Furusawa, Y., Okamoto, H., Asaba, T., ... & Shinoda, H. (2006). Microdosimetric measurements and estimation of human cell survival for heavy-ion beams. Radiation research, 166(4), 629-638.
- [21] International Commission on Radiation Units and Measurements. (1986). The quality factor in radiation protection. ICRU Report 40.
- [22] Tilikidis, A., Lind, B., Näfstadius, P., & Brahme, A. (1996). An estimation of the relative biological effectiveness of 50 MV bremsstrahlung beams by

microdosimetric techniques. Physics in Medicine & Biology, 41(1), 55.

- [23] Loncol, T., Cosgrove, V., Denis, J. M., Gueulette, J., Mazal, A., Menzel, H. G & Sabattier, R. (1994). Radiobiological effectiveness of radiation beams with broad LET spectra: microdosimetric analysis using biological weighting functions.Radiation Protection Dosimetry, 52(1-4), 347-352.
- [24] Y. Hsu, F., J. Tung, C., & E. Watt, D. (2003). Microdosimetric spectra of the THOR neutron beam for boron neutron capture therapy. Radiation protection dosimetry, 104(2), 121-126.
- [25] Coutrakon, G., Cortese, J., Ghebremedhin, A., Hubbard, J., Johanning, J., Koss, P., ... & Robertson, J. (1997). Microdosimetry spectra of the Loma Linda proton beam and relative biological effectiveness comparisons. Medical Physics,24(9), 1499-1506.
- [26] Lillhök, J. E., Grindborg, J. E., Lindborg, L., Gudowska, I., Carlsson, G. A., Söderberg, J., ... & Medin, J. (2007). Nanodosimetry in a clinical neutron therapy beam using the variance-covariance method and Monte Carlo simulations. Physics in Medicine & Biology, 52(16), 4953.
- [27] Salvat, F., Fernández-Varea, J. M., & Sempau, J. (2006, July). PENELOPE-2006: A code system for Monte Carlo simulation of electron and photon transport. In Workshop proceedings (Vol. 4, No. 7).
- [28] Nikjoo, H., Uehara, S., Emfietzoglou, D., & Cucinotta, F. A. (2006). Track-structure codes in radiation research. Radiation Measurements, 41(9-10), 1052-1074.
- [29] Incerti, S., Baldacchino, G., Bernal, M., Capra, R., Champion, C., Francis, Z., ... & Nieminen, P. (2010). The geant4-dna project. International Journal of Modeling, Simulation, and Scientific Computing, 1(02), 157-178.
- [30] Sato, T., Kase, Y., Watanabe, R., Niita, K., & Sihver, L. (2009). Biological dose estimation for charged-particle therapy using an improved PHITS code coupled with a microdosimetric kinetic model. Radiation Research, 171(1), 107-117.
- [31] Francis, Z., Incerti, S., Ivanchenko, V., Champion, C., Karamitros, M., Bernal, M. A., & El Bitar, Z. (2011). Monte Carlo simulation of energy-deposit clustering for ions of the same LET in liquid water. Physics in Medicine & Biology, 57(1), 209.
- [32] Burigo, L., Pshenichnov, I., Mishustin, I., & Bleicher, M. (2014). Microdosimetry spectra and RBE of 1H, 4He, 7Li and 12C nuclei in water studied with Geant4. Nuclear Instruments and Methods in Physics Research Section B: Beam Interactions with Materials and Atoms, 320, 89-99.
- [33] Bernal, M. A., Bordage, M. C., Brown, J. M. C., Davídková, M., Delage, E., El Bitar, Z. & Karamitros, M. (2015). Track structure modeling in liquid water: A review of the Geant4-DNA very low energy extension of the Geant4 Monte Carlo simulation toolkit. Physica Medica: European

Journal of Medical Physics, 31(8), 861-874.

- [34] Allision, J. (2006). Geant4 developments and applications IEEE Transactions on Nuclear Science 53 No. 1 (2006) 270-278.
- [35] Cerullo, N., Bufalino, D., & Daquino, G. (2009). Progress in the use of gadolinium for NCT. Applied Radiation and Isotopes, 67(7-8), S157-S160.
- [36] Panijpan, B. (1977). The buoyant density of DNA and the G+ C content. Journal of chemical education, 54(3), 172.
- [37] Kellerer, A. M. (1971). Considerations on the random traversal of convex bodies and solutions for general cylinders. *Radiation Research*, 47(2), 359-376.
- [38] Brun, R., & Rademakers, F. (1997). ROOT—an object oriented data analysis framework. Nuclear Instruments and Methods in Physics Research Section A: Accelerators, Spectrometers, Detectors and Associated Equipment, 389(1-2), 81-86.
- [39] Kellerer, A. M., & Hahn, K. (1988). The quality factor for neutrons in radiation protection: Physical parameters. Radiation Protection Dosimetry, 23(1-4), 73-78.
- [40] De Stasio, G., Rajesh, D., Ford, J. M., Daniels, M. J., Erhardt, R. J., Frazer, B. H., ... & Fowler, J. F. (2006). Motexafin-gadolinium taken up in vitro by at least 90% of glioblastoma cell nuclei. Clinical cancer research, 12(1), 206-213.
- [41] Yasui, L. S., Andorf, C., Schneider, L., Kroc, T., Lennox, A., & Saroja, K. R. (2008). Gadolinium neutron capture in glioblastoma multiforme cells. International journal of radiation biology, 84(12), 1130-1139.